C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1844/24 Judecătoria Orhei, sediul Rezina

Judecător: Ramona Moșneguțu

D E C I Z I E
În numele Legii

14 august 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari

a judecat în ședință publică, fără participarea părților, recursurile condamnatului Morari Dumitru și a directorului Penitenciarului nr.17 Rezina, Veaceslav Dascal declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 martie 2024, prin care s-a respins demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea actului de amnistie în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Morari Dumitru,

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

La 12 iulie 2022 în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Morari Dumitru.

În motivarea demersului, a invocat că condamnatul Morari Dumitru potrivit deciziei adoptate de Comisia specială a instituţiei penitenciare din 29.06.2022 a fost evaluat Pozitiv, iar rezultatele evaluării riscului de recidivă au indicat asupra unui risc de recidivă redus. Astfel, Comisia specială a Penitenciarului nr. 17 Rezina în şedinţa din 29.06.2022 a decis că condamnatul Morari Dumitru întruneşte condiţiile prevăzute de art. 1 din Legea 243/2021. Solicită administraţia instituţiei

penitenciare să fie dispusă aplicarea în privinţa condamnatului Morari Dumitru a actului de amnistie în temeiul art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 mai 2023 s-a respins demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința condamnatului Morari Dumitru ca neîntemeiat.

Fiind contestată, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14.09.2023, s-a admis recursul directorului Penitemciarului nr. 17 Rezina și cel al condamnatului Morari Dumitru, casată încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 02 mai 2023 privindu-l pe Morari Dumitru și trimisă cauza la rejudecare în alt complet de judecată.

După rejudecarea cauzei, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 martie 2024, s-a respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea actului de amnistie în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Morari Dumitru.

Încheierea judiciară a fost contestată cu recurs de condamnatul Morari Dumitru prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 29.03.2024, cu adoptarea unei noi hotărârii prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina, cu privire la aplicarea în privința sa a actului amnistiei.

Încheierea judiciară a fost contestată cu recurs de directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Veaceslav Dascal prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 29.03.2024, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr.17 Rezina, cu aplicarea în privința condamnatului la detenție pe viață a dispozițiilor alin. (1) lit.d) al art.7 din Legea nr.243/2021.

La 14.04.2025, directorul Penitenciarului nr.17 Rezina, Veaceslav Dascal a depus în instanța de recurs cerere prin care a indicat că retrage recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29.03.2024, solicitând acceptarea cererii de retragere a recursului delarat la 05.04.2024, cu încetarea examinării lui, în legătură cu Decizia referitoare la cererea de suspendare a acţiunii articolului II din Legea nr. 247 din 28 iulie 2022 şi a articolului VII din Legea nr. 316 din 30 noiembrie 2022 de modificare a Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova emisă la 08.04.2025 de Curtea Constituțională a Republicii Moldova. Totodată cu referire la Dispoziţia ANP nr.25d din 10.04.2025

„Cu privire la unele măsuri în contextul examinării demersurilor înaintate de instituţiile penitenciare în privinţa condamnaţilor ce execută pedeapsa detenţiunii pe viaţă” consideră oportun **retragerea demersului** înaintat cu privire la aplicarea Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republica Moldova în privinţa condamnatului sus indicat.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă pînă la data examinării recursurilor de către părți nu au fost depuse careva referințe.

Colegiul penal, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate în baza materialelor dosarului, precum şi motivelor invocate, consideră necesar a înceta procedura de recurs în baza recursului declarat de directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Veaceslav Dascal, iar recursul declarat de condamnat ca nefondat, urmând a fi respins, din următoarele motive.

Cu referire la recursului declarat de directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Veaceslav Dascal, Colegiul penal indică următoarele:

Analizând materialele prezentate, Colegiul penal ajunge la concluzia că procedura de recurs urmează a fi încetată, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 445 al. 5 CPP RM, retragerea recursului se efectuează în condiţiile art. 407 care se aplică în modul corespunzător.

Conform art. 407 al. 1 CPP RM, pînă la începerea cercetării judecătoreşti la instanţa de apel, oricare dintre părţi îşi poate retrage apelul declarat. Retragerea trebuie să fie făcută de apelant.

Conform art. 407 al. 3 CPP RM, în cazul retragerii apelului, instanța de apel încetează procedura de apel.

Colegiul penal constată că prin cererea depusă, directorul Penitenciarului nr.17 Rezina Veaceslav Dascal a retras recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 29.03.2024.

Reieșind din faptul că retragerea recursului este prevăzută de legislator și nu încalcă drepturile învinuitului și participanților la proces, Colegiul penal consideră necesar a admite retragerea recursului, cu încetarea procedurii de recurs.

Cu referire la recursul declarat de condamnatul Morari Dumitru, Colegiul penal indică următoarele:

Conform art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de Procedură Penală, *judecând recursul, instanța respinge recursul, dacă recursul este nefondat.*

Colegiul reține caracterul fondat și argumentat al soluției judiciare de respingere al demersului depus de către administrația Penitenciarului nr. 17

Rezina, dat fiind neîntrunirea condițiilor de aplicare a actului de clemență statuate la art.1 alin. (1) al Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM. Or, potrivit acesteia, amnistia poate fi aplicată persoanelor condamnate în cazul întrunirii cumulative a următoarelor condiții: caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei **și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus**, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8.

Astfel, în susținerea poziție sale, instanța de recurs va trece în revistă prevederile art. 469 alin.(1) pct.15) din Codul de procedură penală, ce presupune faptul că la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri şi anume, liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art. 295 din Codul de executare).

Potrivit art. 107 alin. (1) Codul penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit art. 272 alin. (1) Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală.

În sensul prevederilor legale enunțate, amnistia reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

Justificarea aplicării unui act de clemență cum este amnistia, prin care persoanele ce au comis infracțiuni sunt liberate de răspundere şi pedeapsă penală, necesită evaluarea unui şir de factori cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societății, componentele de infracțiune şi categoriile de persoane în privința cărora urmează să se extindă actul dat, structura populației penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populației penitenciare, frecvența aplicării unor asemenea acte şi raționalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

La data de 24 decembrie 2021, a fost adoptată şi la 31 decembrie 2021, a intrat în vigoare Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independentei Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8. Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului Național de Probațiune, precum şi din experți psihologi judiciari atestați. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției. În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

Colegiul penal, verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate cu recurs concluzionează că la judecarea cauzei în instanța de fond nu au fost admise erori de drept, de a fi susceptibile reparării lor în procedura de judecare a recursului, motiv pentru care încheierea contestată urmează a fi menținută fără modificări.

Astfel, reieșind din materialele cauzei, prin demersul înaintat, Penitenciarul nr. 17 Rezina a solicitat aplicarea în privința condamnatului Morari Dumitru a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, invocând că condamnatul întrunește condițiile necesare prevăzute de Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM.

Respectiv, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 martie 2024, s-a respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea actului de amnistie în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Morari Dumitru.

În sensul dat, Colegiul penal relevă că amnistia reprezintă în sine o cauză reală de excludere a răspunderii penale, având ca efecte cu privire la toți participanții la săvârșirea infracțiunii, însă deoarece aceasta este incidentă *in rem,* și nu *in personam*, consecințele pot surveni numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții personale, iar prin intermediul prevederilor art.1 alin.(1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, legiuitorul indică expres condițiile, fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: *prezentarea dovezilor despre*

caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, ***raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or, întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa penală.***

Cu referire la primul aspect prevăzut de legiuitor, instanța de recurs remarcă faptul că ***constatarea comportamentului pozitiv*** pe parcursul executării pedepsei penale se desprind ca urmare a resocializării penitenciare a condamnatului, reprezentând, per ansamblu, un proces complex care constă în activitățile socio-educative desfășurate de personalul penitenciar prin intermediul unui complex de măsuri cu caracter educativ, juridic, social, organizatoric, psihopedagogic, etc., activități ce sunt aplicate în scopul modificării sistemului lui de valori antisociale având ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnați, cât şi de către alte persoane, numărul de stimulări pe perioada detenției, numărul sancțiunilor disciplinare, numărul de participări în activitățile educative în cadrul penitenciarului, caracteristica din partea membrilor de familie, cunoscuți, rude și prieteni, numărul condamnărilor, situația familială, predispoziția deținutului de a repara prejudiciul moral și material.

Cât privește cel de-al doilea aspect prevăzut de legiuitor privind ***evaluarea psihologică*** a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, urmează a fi supuse aprecierii prevederile Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care la pct. 53, 55, 57 stabilesc că, psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare a parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. ***Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog*** sau consilierul de probațiune ***în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.***

Subsecvent, conform pct. 5 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că, comisiile speciale din cadrul instituțiilor penitenciare sunt compuse din conducătorul instituției, care are calitate de președinte, un expert psiholog judiciar, un consilier de probațiune din cadrul biroului de probațiune din raza teritorială a instituției penitenciare, precum și alți 6 membri desemnați de către MJ la propunerea directorului ANP.

Potrivit anexei nr. 6 a Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, *Metodologia evaluării riscului de recidivă*, capitolul IV, pct.2), 3) și 4), prevede faptul că în baza listei condamnaților eligibili sau cererii condamnatului privind aplicarea amnistiei, ***psihologul va studia dosarul personal al acestuia şi va planifica realizarea interviului. Interviul în contextul evaluării riscului de recidivă se desfășoară în biroul psihologului şi trebuie să corespundă unui cadru apropiat procesului de consiliere. Interviul se realizează în câteva şedinţe, suficiente pentru colectarea datelor cu referire la analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.***

Colegiul penal menționează că evaluarea psihologică a condamnatului trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare, cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional și circumstanțele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale), precum și consecințele comportamentului acestuia. În evaluarea personalității condamnatului, este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, persoanei condamnate la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 4–6, i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață.

În speță, Colegiul penal reține că prin sentința Judecătoriei Strășeni din 31.01.2015, Morari Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 al.2) lit.e,i, j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de detențiune pe viață.

Sentința în cauză fiind menținută prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07.04.2015.

Prin decizia Colegiului Penal CSJ din 28.10.2015 s-a decis asupra inadmisibilității recursurilor ordinare ale inculpaților Snegur Ion și Morari Dumitru și avocaților Catarama Rodica și Gordila Svetlana.

Începutul executării termenului de pedeapsă de către Morari Dumitru a fost stabilit 06.07.2014. Iar la 29.06.2022 – data întrunirii în ședință Comisiei speciale a Penuitenciarului nr. 17 Rezia, condamnatul Morari Dumitru avea executat efectiv 7

ani 11 luni 23 zile, zile, iar cu aplicarea mecanismului compensatoriu: 8 ani 11 luni 6 zile.

Reieșind din Procesul-verbal nr.7 al ședinței Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina din 29.06.2022 comisia a decis cu 7 voturi pro și 1 contra de a accepta înaintarea materialelor în posibilitatea aplicării art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea privind amnistia, deoarece condamnatul întrunește prevederile legale, este caracterizat pozitiv și este evaluat psihologic cu riscul de recidivă ”redus”.

Potrivit Raportului de evaluare din 24.06.2022 , condamnatul Morari Dumitru a fost caracterizat pozitiv, a realizat trei din cele șase programe stabilite de către instituția penitenciară.

Mai mult, anterior condamnatul Morari Dumitru pe durata executării pedepsei, a fost sancționat disciplinar de șase ori, pentru păstrarea obiectelor interzise, prepararea băuturilor alcoolice în celulă, precum și pentru îndemnarea condamnaților la dezordine în masă, fapt ce se confirmă prin Certificatul de sancțiuni și stimulări aplicate deținutului, ceea ce la fel pune la dubiu concluzia expusă în Raportul de evaluare din 24.06.2022.

Potrivit caracteristicilor care se conțin în dosarul personal al condamnatului Morari Dumitru acesta pe parcursul detenției s-a caracterizat cu calificativele „nesatisfăcător” și „satisfăcător”.

În Legea nr.242/2021, legiuitorul a indicat expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa. Întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa.

Din studierea dosarului personal al condamnatului, s-a stabilit, că condamnatul nu a realizat pe deplin programul individual de executare a pedepsei, pe parcursul executării pedepsei, Morari Dumitru a fost sancționat disciplinar pentru abateri grave, a fost stimulat numai de două ori, nu a prezentat interes față de activitățile socio-educative, la materialele dosarului personal cu excepția caracteristicilor întocmite de administrația instituției penitenciare, nu se regăsesc alte caracteristici.

Mai mult, potrivit revendicării MAI, anexată la materialele cauzei, rezultă că, Morari Dumitru anterior a fost condamnat la pedeapsa cu închisoarea de două ori, dinamica infracțională fiind în creștere (în 2001-furt, 2011-ameninţarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrităţii corporale sau a sănătăţii), ca după eliberarea

din locurile de detenție, la un interval scurt de timp, în 2014 să comită omorul unei persoane cu deosebită cruzime.

Or, circumstanța respectivă, constituie un indiciu serios al riscului ridicat de recidivă a condamnatului, care anterior, în timpul ipășirii pedepsei cu închisoarea, a comis un dublu omor, motive din care se constată lipsa de previzibilitate a evaluării psihologice a condamnatului Morari Dumitru, din care s-ar trage o concluzie certă referitor la riscul de recidivă ”redus” al celui din urmă.

În acest aspect, Colegiul penal indică, că la întocmirea fișei de evaluare a riscului de recidivă evaluatorul Natalia Andriuță a reținut ca factori criminogeni ca fiind cu antecedente penale, iraționalizarea faptelor șia consecințelor în comportamentul infracțional, ușor influențat de către factorii situaționali și de grup, prezența adicțiilor în comportamentul infrcațional(consumul în exces al băuturilor alcoolice).

Subsecvent, s-a constat, că condamnatul Morari Dumitru nu întrunește nici condiția prevăzută de lege ce se referă la comportamentul pozitiv.

Prin urmare, instanța de recurs, analizând cele menționate supra, ajunge la concluzia temeiniciei soluției primei instanțe referitor la respingerea demersului organului extrajudiciar referitor la aplicarea actului de clemență față de condamnatul Morari Dumitru, or, evaluarea psihologică efectuată în sarcina celui din urmă nu corespunde cu calificativul de risc redus de recidivă.

Urmare celor expuse, Colegiul penal conchide corectitudinea poziției primei instanțe referitor la faptul lipsei de previzibilitate a evaluării psihologice a condamnatului Morari Dumitru, din care s-ar trage o concluzie certă referitor la riscul de recidivă ”*redus*” și a comportamentului pozitiv al celui din urmă.

În situația dictată, efectuând controlul în ordine de recurs asupra actului jurisdicțional contestat, Colegiul nu a identificat încălcări la aplicarea normelor de drept, fiind stabilit în mod cert neîntrunirea de către condamnatul a condițiilor prevăzute la art. 1 alin.(1) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia, fapt ce în privința acestuia nu sunt aplicabile prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) ale Legii vizate.

Astfel, Colegiul penal constată că argumentele recurentului sunt similare celor ce au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de fond, cărora instanța le-a dat o apreciere corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, menționând că reiterarea acesteia nu se mai impune având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport și cu prevederile art. 444 Cod de pr. penală, ce reglementează temeiurile exprese pentru recurs nu se identifică existența motivelor imperioase ca să ducă la casarea soluției recurate.

Or, Colegiul penal menționează că la această etapă de examinare a cauzei, instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă

apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanța ierarhic inferioară, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor de fond.

Prin urmare, constatând motivarea instanței a fi una plauzibilă, Colegiul o preia în tot și o însușește, ceea ce este în corespundere cu jurisprudența CEDO în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, potrivit căreia, instanțele naționale, deși au obligația să-și motiveze deciziile, acest fapt totuși nu impune acordarea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61),* pentru respectarea caracterului echitabil al procesului, fiind necesar ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În atare situație, Colegiul penal ţine să menţioneze că potrivit jurisprudenţei CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situaţiei prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri *(cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016),* însă motivele recursurilor, invocate în speţă nu sunt pe măsură să desființeze încheierea judecătorul de instrucție, urmând a fi pusă la adăpost de orice critică.

Suplimentar, Colegiul penal indică, că la 07 aprilie 2025, Procurorul General al Republicii Moldova a depus la Curtea Constituțională sesizarea nr. 90a/2025, prin care a solicitat controlul constituționalității articolului II din Legea nr. 247 din 28 iulie 2022 și a articolului VII din Legea nr. 316 din 30 noiembrie 2022.

Ulterior, prin decizia referitoare la cererea de suspendare a acțiunii articolului II din Legea nr. 247 din 28 iulie 2022 și a articolului VII din Legea nr. 316 din 30 noiembrie 2022 de modificare a Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova a Curții Constituționale a Republicii Moldova din 08 aprilie 2025 s-a admis cererea de suspendare depusă odată cu sesizarea nr. 90a/2025 de către Procurorul General.

S-a suspendat acțiunea textelor: - „sau i se comută pedeapsa” din articolul 7 alin. (1); - „*la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detenţiune pe viaţă*;” din articolul 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova.

În context, Colegiul penal indică, că *condamnatul Morari Dumitru execută pedeapsa detenţiunii pe viaţă* aplicată prin sentința Judecătoriei Strășeni din 31.01.2015, menținută prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07.04.2015 și decizia Colegiului Penal CSJ din 28.10.2015, astfel, că nu întrunește condițiile de aplicare în privința sa a actului amnistiei.

Respectiv, în temeiul celor supra citate, Colegiul conchide caracterul corect al soluției judiciare de respingere ca neîntemeiat demersul instituției penitenciare privind aplicarea legii amnistiei în privința condamnatului Morari Dumitru, dat fiind neîntrunirea condițiilor stipulate exhaustiv de lege.

În baza celor expuse și conducându-se de prevederile art. 407, 445 alin.(5) , art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E :

Admite retragerea recursului directorului penitenciarului nr.17 Rezina Veaceslav Dascal declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 martie 2024, prin care s-a respins demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea actului de amnistie în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Morari Dumitru, cu încetarea procedurii de recurs.

Recursul condamnatului Morari Dumitru declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 29 martie 2024, prin care s-a respins demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea actului de amnistie în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Morari Dumitru, se respinge ca nefondat, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: Ion Talpa

Judecători: Ecaterina Arseni

Cristina Prisacari